

# פרשת בחוקותי – שני

(ו) וַנִּתְּתִי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וְיִשְׁכַּבְתֶּם וְאֵין מַחְרִיד וְהִשְׁבֹּתִי חַיָּה רָעָה מִן־הָאֶרֶץ וַחֲרַב לֹא־תַעֲבֹר בְּאֶרְצְכֶם:

וַיֹּאֲתִין שְׁלָמָא בְּאַרְעָא, וְתִשְׁרוּן וְלִית דְּמָנִיד; וְאַבְטִיל חֵיתָא בְּשָׂתָא, מִן אֶרְעָא, וְדִקְטָלִין בְּחֶרְבָּא, לֹא יַעֲדוּן בְּאַרְעִיכֹן.

רש"י < וַנִּתְּתִי שְׁלוֹם: שָׁמָּה תֵּאמְרוּ: הֲרִי מֵאֲכָל וְהֲרִי מִשְׁתֶּה, אִם אֵין שְׁלוֹם אֵין כָּלוּם! תִּלְמֹד לֹמֵר אַחֵר כָּל זֹאת: וַנִּתְּתִי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ; מִכָּאן, שֶׁהַשְׁלוֹם שְׁקוּל כְּנֶגֶד הַכֹּל, וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה, מֵה) "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבֹרָא אֶת הַכֹּל". וַחֲרַב לֹא־תַעֲבֹר בְּאֶרְצְכֶם: (ת"כ) אֵין צָרִיךְ לֹמֵר שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְמַלְחָמָה, אֲלֹא אֲפֹלוּ לַעֲבֹר דֶּרֶךְ אֶרְצְכֶם מִמְּדִינָה לְמְדִינָה:

(ז) וַיִּרְדְּפוּ אֶת־אֹיְבֵיכֶם וַיִּפְּלוּ לִפְנֵיכֶם לְחָרֹב:

ז וַיִּרְדְּפוּ, יֵת בְּעָלֵי דְבִיכֹן; וַיִּפְּלוּ קִדְמִיכֹן, לְחֶרְבָּא.

רש"י < לִפְנֵיכֶם לְחָרֹב: (ת"כ) אִישׁ בְּחֶרֶב רָעָהוּ:

(ח) וַיִּרְדְּפוּ מִכֶּם חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רַבָּה וַיִּרְדְּפוּ וַיִּפְּלוּ אֹיְבֵיכֶם לִפְנֵיכֶם לְחָרֹב:

ח וַיִּרְדְּפוּ מִנִּכֹן חֲמִשָּׁה מֵאָה לְמֵאָה, וּמֵאָה מִנִּכֹן לְרַבּוּתָא יַעֲרִקוּן; וַיִּפְּלוּ בְּעָלֵי דְבִיכֹן קִדְמִיכֹן, לְחֶרְבָּא.

רש"י < וַיִּרְדְּפוּ מִכֶּם: (ת"כ) מִן הַחֲלָשִׁים שֶׁבָּכֶם וְלֹא מִן הַגְּבוּרִים שֶׁבָּכֶם. חֲמִשָּׁה מֵאָה וּמֵאָה רַבָּה: (ת"כ) וְכִי כֵךְ הוּא הַחֲשָׁבוֹן, וְהֵלֵא לֹא הָיָה צָרִיךְ לֹמֵר, אֲלֹא: "וּמֵאָה מִכֶּם שְׁנֵי אֲלָפִים יִרְדְּפוּ!" (י"ש מִדְּקָדָקִים בִּלְשׁוֹן רִש"י, שֶׁהוּא כְּפֹל וְאֵרִיכוֹת וְכִי כֵךְ הוּא הַחֲשָׁבוֹן וְהֵלֵא לֹא הָיָה צָרִיךְ לֹמֵר. וְכִמוּ כֵן מִדְּקָדָקִים כָּל גְּדוּלֵי הַמְּפָרָשִׁים וְחֲשׁוּבֵיהֶם בִּלְשׁוֹן רִש"י בְּפֶרֶשֶׁת בְּרֵאשִׁית: לֹא הָיָה צָרִיךְ לְהִתְחִיל, וְמָה טַעַם פֶּתַח? שְׁגָם־כֵּן כְּפֹל, וְעַיִן שָׁם בִּישׁוּבָם. וְכָאן נִרְאֶה לְפָרֶשׁ לְמוֹרֵי הַגָּאוֹן הַמְּפָלֵג, מוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי מִשֶּׁה חֲרִיף, נִרְ"ו, שֶׁמֶלֶת 'רַבְּכָה' סוֹבֵל שְׁנֵי פְרוּשִׁים: פְּרוּשׁ אֶחָד עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים, וְעַל זֶה מִקְשָׁה רִש"י: 'וְכִי כֵךְ הוּא הַחֲשָׁבוֹן? וּפְרוּשׁ ב', רַבָּה, מִסְפָּר מְרַבָּה, עַל שֵׁם רַבּוּי. וְזֶה הַפְּרוּשׁ שׁוֹלֵל רִש"י בְּאֶמְרוֹ: וְהֵלֵא לֹא הָיָה צָרִיךְ וְכוּ' וְדו"ק), אֲלֹא אֵינוֹ דּוֹמָה מְעַטִּין הָעוֹשִׁין אֶת הַתּוֹרָה לְמַרְבִּים הָעוֹשִׁין אֶת הַתּוֹרָה. וַיִּפְּלוּ אֹיְבֵיכֶם וְגו': שִׁיְהִיו נוֹפְלִין לִפְנֵיכֶם שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הָאֶרֶץ:

(ט) וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם וְהִקִּימְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם:

ט וְאַתְּפִנִי בְּמִימְרֵי לְאִיטָבָא לְכוּן וְאַפִּישׁ יִתְכוּן, וְאַסְגִּי יִתְכוּן; וְאַקֵּם יֵת קִימִי, עִמְכוּן.

רש"י < וּפְנִיתִי אֵלֵיכֶם: אֶפְנֶה מִכָּל עֶסְקִי לְשָׁלֵם שְׂכָרְכֶם. מָשָׁל לְמָה הַדָּבָר דּוֹמָה? לְמַלְךְ שֶׁשָּׂכַר פּוֹעֲלִים וְכוּ', כְּדֹאִיתָא בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים: וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם: (ת"כ) בְּפֶרֶה וּרְבִיָּה. וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם: (ת"כ) בְּקוֹמָה זְקוּפָה. וְהִקִּימְתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּכֶם: (ת"כ) בְּרִית חֲדָשָׁה לֹא כְּבְרִית הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁהִפְרַתָּם אוֹתָהּ, אֲלֹא בְּרִית חֲדָשָׁה שֶׁלֹּא תוֹפֵר, שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָה לֹא, ל־לֹא): "וְכָרַתִּי אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֶת־בֵּית יְהוּדָה בְּרִית חֲדָשָׁה, לֹא כְּבְרִית וְגו'".